

Aan de leden van de raad

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

R. Spaans
Zaaknummer: 1818208

Bijlage 1 beantwoording vragen
Bijlage 2 beantwoording vragen
CDA

Hoorn, 4 december 2020

**Onderwerp: Beantwoording vragen Haalbaarheidsstudie Warmtenet
Kersenboogerd**

Beste leden van de raad,

Op 24 november jl. is in de commissievergadering het raadsvoorstel Haalbaarheidsstudie warmtenet Kersenboogerd behandeld. Tijdens deze vergadering zijn diverse vragen gesteld waarop in deze brief en bijlagen antwoord op wordt gegeven.

Inleiding

De gemeente Hoorn heeft de ambitie om in 2040 als stad klimaatneutraal te zijn. Een van de stappen om dit doel te bereiken is de warmtetransitie. U heeft eind zomer 2019 de Transitivisie Warmte vastgesteld waarin de route Hoorn van het aardgas af voor de eerste 5 jaar is beschreven.

Daarin zijn de volgende uitgangspunten in opgenomen:

1. Betaalbaarheid en kosteneffectieve oplossingen staan voorop.
2. We baseren keuzes op de laagste maatschappelijke kosten en zetten een mix van alternatieve oplossingen in.
3. We zorgen op korte termijn voor duidelijkheid over de route om zo desinvesteren te voorkomen.
4. We zorgen voor draagvlak door bewoners, bedrijven en gemeenteraad te betrekken in de planvorming en uitvoering op wijkniveau.
5. We werken toe naar een slagvaardig en integraal proces, waarbij goede samenwerking centraal staat.

We starten in wijken waar:

1. De maatschappelijke kosten het laagst zijn voor een alternatieve oplossing voor aardgas.
2. Corporatiebezit en maatschappelijk vastgoed aanwezig is.
3. Investerings gepland zijn in renovaties en infrastructuur.
4. Een warmtenet of warmtebron in de buurt is.
5. Actieve bewoners en stakeholderinitiatieven zijn.

Waarom wijk Kersenboogerd

We zijn gestart met het zetten van stappen richting een aardgasvrije Kersenboogerd. De Kersenboogerd is de juiste wijk met de meest kansrijke aanknopingspunten om te starten met deze transitie. De wijk kenmerkt zich door veel geconcentreerd corporatie bezit met een vervangingsinvesteringsopgave. Het programma Kansen voor de Kersenboogerd is hier actief, er is een initiatief tussen HVC en woningcorporatie Intermaris en er is maatschappelijk vastgoed aanwezig.

De start van de warmtetransitie begint in het centrumgebied van deze wijk. In dit gebied bevinden zich 1850 corporatiewoningen en 120 particuliere woningen. Het centrumgebied is op basis van de

uitgangpunten vanuit de warmtetransitie het meest geschikt voor collectieve warmte. Met als duurzame bron aardwarmte of thermische energie uit oppervlaktewater in combinatie met een warmtenet. Dit is een bewezen techniek tegen de laagste maatschappelijke kosten. Hoorn is gunstig gelegen voor geothermie en thermische energie uit oppervlakte water of rioolwater. Bestaande warmtebronnen uit bijvoorbeeld industrie, zijn niet aanwezig.

Voor bewoners betekent deze oplossing relatief weinig aanpassingen aan hun woning en wordt verbetering van de openbare ruimte meegenomen in de uitvoering.

Er is uitvoerig onderzoek gedaan. In de eerste stap is de haalbaarheid van het plan onderzocht. Tevens is de samenwerking tussen projectpartners HVC, Intermaris en Duurzaam Bouwloket opgezet. Daarnaast zijn wij gestart met een participatietraject om bewoners te informeren en betrekken. Ook zijn verbindingen met het Programma Kansen voor de Kersenboogerd gelegd. De gemeente voert met dit programma regie op het vervolgtraject.

Het starten met het aanleggen van een warmtenet in het centrumgebied van Kersenboogerd betekent niet dat deze techniek de oplossing is om heel Hoorn van het aardgas te halen. De Transitievisie Warmte biedt hier verder inzicht in en levert maatwerk voor een warmteoplossing in de andere wijken en delen van wijken in Hoorn.

In de bijlagen vindt u de beantwoording van de vragen en is de beantwoording toegevoegd op eerder gestelde vragen door het CDA over de situatie in Purmerend.

Met vriendelijke groet,

wethouder S. Bashara.

Bijlage 1 Vragen

Onderstaand zijn de door uw raadscommissie gestelde vragen op een rij gezet en voorzien van beantwoording. De vragen en antwoorden zijn gerubriceerd naar een drietal categorieën, namelijk:

1. Algemeen
2. Vragen aan woningcorporatie Intermaris
3. Inhoudelijke en specifieke vragen

Algemeen

Vraag 1: **Met het wegvallen van de PAW-subsidie (Proeftuin Aardgasvrije Wijken) zien wij geen financiële reden voor een particuliere woningeigenaar om over te stappen op een aardgasvrij warmtenet. Ook zien wij momenteel geen duurzame prikkel omdat men eerst overschakelt van een individuele gasketel naar een gasketel op wijkniveau. Extra onderzoek is nodig.**

Antwoord: Wij delen uw teleurstelling daar waar het gaat om het niet honoreren van de PAW-subsidie. Wij delen niet de conclusie die u daaraan lijkt te verbinden.

We denken de tegenvaller te kunnen opvangen en zijn met betrokken partijen aan het verkennen welke mogelijkheden daartoe zijn. Onder meer om ook voor de 120 particuliere woningen binnen het projectgebied een aantrekkelijk aanbod te kunnen doen voor een aardgasvrije warmtevoorziening. Extra onderzoek wordt op dit moment al uitgevoerd, aanvullend daarop is geen verder onderzoek nodig. In vraag/antwoord 3 staat welke kansen wij zien.

Uw vraag refereert ook aan een gasketel op wijkniveau. Tijdens de aanleg gaat het warmtenet inderdaad op een grote variant van een cv-ketel functioneren, totdat de duurzame bron wordt gerealiseerd en aangesloten. Vanaf dat moment kan deze tijdelijke cv-ketel worden vervangen voor de beoogde duurzame bron. Ter aanvulling, de aardgasvrije oplossing wordt gecombineerd met basispakket aan isolerende maatregelen waarmee ook een eerste stap in besparen wordt gerealiseerd

Steller: Dhr. R. Brandhoff | CDA

Vraag 2: **De koppeling met het programma Kansen voor de Kersenboogerd (KvdK) geeft een dilemma. We willen aan de slag met de renovatie van het centrumgebied van de Kersenboogerd. Het is logisch om alles in een keer te doen, maar we kunnen nu nog niet beslissen of we het warmtenet ook willen doen. Terwijl aanleg van het warmtenet impliciet in de besluitvorming van KvdK zit. Waarom gekoppeld?**

Antwoord: Ons uitgangspunt is om werk met werk te combineren. De aanleg van het warmtenet valt samen met het vervangen van de riolering waar nodig en met een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte. Het doel hiervan is dat een prettigere openbare ruimte de leefbaarheid van het gebied verbetert.

Steller: Dhr. R. Brandhoff | CDA

Vraag 3: **Is er nog zicht op nieuwe subsidies voor het aansluiten van particuliere woningen?**

Antwoord: Ja en hier zetten we ook vol op in. Direct na het bericht over het niet toekennen van de PAW subsidie zijn wij gestart met een verkenning naar andere mogelijkheden. We zien kansen in een aantal mogelijkheden. Naast het indienen van een aanvraag voor een derde tranche PAW, hebben wij de provincie Noord-Holland benaderd. De provincie zoekt oplossingen om gemeenten die deze subsidie voor de particulieren zijn misgelopen te ondersteunen om de projecten toch uit te voeren. Ook zijn er vanuit de

EU concrete regelingen die ingezet kunnen worden om ook ander vastgoed bij de opgave te kunnen betrekken.

Steller: Dhr. M. Mengerink | VVD - Dhr. K. Maas | Christen Unie | - Mevr. E. Broerse | D66

Vraag 4: **Servicepunt duurzame energie had laatst een webinar waarin werd verteld dat het tarief van voor de warmte tussen de 5 en 12 euro per GJoule moet uitkomen wil dit haalbaar zijn. Hoe gaan we om met de betaalbaarheid van de woonlasten?**

Antwoord: De huurder is gemiddeld niet duurder uit dan bij warmtelevering met een cv-ketel. De huurder wordt beschermd door de Warmtewet. In de wet is een maximumprijs voor de variabele kosten per GJ en voor de vaste kosten bepaald. Dit maximum tarief wordt jaarlijks door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) opnieuw bepaald op basis van de gemiddelde gasprijs van de 10 grootste gasleveranciers.

HVC geeft een korting van 5% op de door ACM bepaalde GJ-prijs. De huurder betaalt aan vastrecht de kosten die ze ook kwijt zou zijn bij een gasaansluiting (meetkosten, vastrecht gasleverancier en netbeheerdersvergoeding). Intermaris neemt het vastrechtdeel voor kosten van de afleverset voor haar rekening. Net zoals ze bij de gas het onderhoud en beheer van de gasketels voor haar rekening neemt.

De Warmtewet zorgt er ook voor dat de klant zeker is van warmtelevering en dat een goede service, duidelijke factuur en heldere informatie wordt geboden bij eventuele werkzaamheden en onderbrekingen.

Naast de genoemde korting wordt de investeringen die nodig zijn voor de aardgasvrije oplossing niet in een huurverhoging omgezet. Daarmee wordt de betaalbaarheid door Intermaris geborgd.

Steller: Dhr. M. Mengerink | VVD

Vraag 5: **Het komt er op neer dat 1.858 één-op-één-gesprekken moeten worden gevoerd met de bewoners/huurders. Hoe verloopt de communicatie met de inwoners?**

Antwoord: We zijn eerst van start gegaan met een haalbaarheidsonderzoek. De volgende stap na besluitvorming is een wijkuitvoeringsplan. Dat onderdeel is van een integrale communicatie- en participatieaanpak in de Kersenboogerd. We gaan bewoners benaderen om te participeren in het plan en mee te denken over de wijk. Vanuit de gemeente is een participatie-communicatie werkgroep actief. In deze werkgroep zitten ook HVC en Intermaris. Intermaris pakt de regie voor het voeren van de één op één gesprekken met de huurders. Daar worden reeds algemene communicatielijnen/middelen uitgezet. Ook wordt het wijkclub aan het Betje Wolfplein gebruikt voor communicatie met de wijk.

Steller: Dhr. M. Mengerink | VVD

Vraag 6: **We moeten een aanbod doen aan bewoners dat ze niet kunnen weigeren. Hoe doen we dat? De eerste instappers belonen? Grootste belang is om de inwoners te ontzorgen en dat ze zelf zo min mogelijk hoeven te doen en ze een service aanleveren.**

Antwoord: Een overtuigend aanbod is zeker nodig. Duurzame warmte is nog beperkt onderscheidend voor de woningeigenaar. De oplossing wordt gezocht in een combineerde aanpak waarin isoleren, betaalbaarheid, sociale aanpak, revitalisering van de omgeving aangeboden wordt en een aanbod voor financiering. De nieuwe Warmtewet is gericht op het bevorderen van prijsgelijkheid binnen een gebied. Dit om te voorkomen dat alleen het meest rendabele vastgoed aanhaakt en een gunstig aanbod krijgt.

Steller: Dhr. A. Smit | Sociaal Hoorn

Vraag 7: Het moet met de bewoners gedaan worden inclusief de detailhandel en andere belanghebbenden. Hoe nemen we deze mee in het hele traject?

Antwoord: Ook de detailhandel en andere belanghebbenden worden gevraagd mee te participeren in het wijkuitvoeringsplan. Het is een belangrijke groep van de integrale communicatie- en participatieaanpak. De participatie- en communicatiestrategie is gebaseerd op een gedragen ontwikkeling van de aanpak in de wijk. De participatie en communicatie werkgroep die door alle samenwerkende partijen wordt ingevuld voert hier regie op.

Steller: Dhr. K. Maas | Christen Unie

Vraag 8: Hoe laten we ander vastgoed aansluiten?

Antwoord: De samenwerkende partijen zien vastgoed van Woonzorg NL, gemeentelijk vastgoed, en de winkeliers als onderdeel van de opgave. Het is in beeld wie dit zijn en waar dit vastgoed zich bevindt. Ze ontvangen allemaal een aanbod.

Steller: Dhr. K. Maas | Christen Unie

Vraag 9: Zijn jullie het er mee eens dat we de mensen moeten verleiden die op dit moment geen probleem hebben/ervaren?

Antwoord: Ja, daar zijn we het mee eens. De oplossing wordt gezocht in een totaalaanpak van verduurzaming van de woningen (isolatie, warmte) en de leefomgeving/wijk. Dit wordt vanuit een breder perspectief bekeken en gedeeld om zo de verbinding te maken. En ook daarom is dus de koppeling met het programma Kansen voor de Kersenboogerd belangrijk. Door werk met werk te combineren verleiden we de mensen.

Steller: Dhr. G. Breuker | Hoornse onafhankelijke partij

Vraag 10: We moeten beginnen. Vraag is of de ingeslagen weg ook kansen en mogelijkheden biedt om de koers te verleggen op basis van nieuwe inzichten en ervaringen in andere steden en dorpen. Dat is ook waar dhr. Zaal op wijst.

Antwoord: Ja, dat kan zeker. Dit project is de start van een langdurig proces om Hoorn van het aardgas af te laten gaan. Dit gaat stap voor stap en wijk voor wijk waar inzichten en ontwikkelingen over aardgasvrij meegenomen worden in de afwegingen. Centrumgebied Kersenboogerd biedt een heel mooie kans om dit proces te starten waarbij de mogelijkheden van geothermie als duurzame bron verder onderzocht worden voor een deel van het bestaande vastgoed dat gebaat is bij hoge temperatuur warmte Dit is voor heel Hoorn geen alternatief maar wel een basis om te beginnen met de opgave aardgasvrij.

Steller: dhr. A. Ruppert | VOC

Vragen aan Intermaris

Vraag 10: Intermaris heeft gezegd dat 70% van de bewoners van de sociale huurwoningen moet instemmen met het warmtenet. Wat gebeurt er als dit percentage niet wordt gehaald?

Antwoord: Het is goed om te realiseren dat dit vereiste op complexniveau (= samenstelling aan vergelijkbare woningen) geldt: mocht het onverhoopt gebeuren dat de huurders, om welke reden dan ook, toch niet instemmen met de plannen, dan wordt dit complex niet aangesloten. In de plannen zit enige rek om complexen waar geen instemming wordt bereikt op te vangen.

Bij ieder renovatietraject heeft Intermaris de verplichting om te toetsen of het aanbod dat aan de huurder wordt gedaan redelijk is. In de praktijk betekent dat, dat 70% van de bewoners van een complex moet instemmen met de voorgestelde plannen.

Het is voor Intermaris van groot belang om in gesprek te gaan met alle huurders en goed te luisteren naar hun wensen en bedenkingen. Intermaris streeft ernaar om zo veel

mogelijk bezwaren weg te nemen en om wensen, naar redelijkheid en indien mogelijk, in te vullen. Doordat van tevoren goed nagedacht is over het aanbod dat aan de huurders wordt gedaan, heeft Intermaris er alle vertrouwen in dat de 70% gehaald wordt. Referentieprojecten laten dat ook zien.

Steller: Dhr. R. Brandhoff | CDA

Vraag 11: Hoe zorgt Intermaris ervoor dat haar huurders worden beschermd tegen te hoge tarieven?

Antwoord: De huurder is gemiddeld niet duurder uit dan bij warmtelevering met een cv-ketel. De huurder wordt beschermd door de Warmtewet. In de wet is een maximumprijs voor de variabele kosten per GJ en voor de vaste kosten bepaald. Dit maximum tarief wordt jaarlijks door de Autoriteit Consument en Markt opnieuw bepaald op basis van de gemiddelde gasprijs van de 10 grootste gasleveranciers.

HVC geeft een korting van 5% op de door ACM bepaalde GJ-prijs. De huurder betaalt aan vastrecht de kosten die ze ook kwijt zou zijn bij een gasaansluiting (meetkosten, vastrecht gasleverancier en netbeheerdersvergoeding). Intermaris neemt het vastrechtdeel voor kosten van de afleverset voor haar rekening. Net zoals ze bij de gas het onderhoud en beheer van de gasketels voor haar rekening neemt.

De Warmtewet zorgt er ook voor dat de klant zeker is van warmtelevering en dat een goede service, duidelijke factuur en heldere informatie wordt geboden bij eventuele werkzaamheden en onderbrekingen. En mocht het onverhoopt echt een keer fout gaan dan regelt de warmtewet het recht op compensatie bij storingen langer dan 8 uur.

Steller: Dhr. R. Brandhoff | CDA

Vraag 12: **Huurders hebben geen keuzevrijheid en kunnen niet risicodragend zijn. Betekent dit dat het risico bij HVC en Intermaris blijft?**

Antwoord: Er is (nog) geen keuzevrijheid. Warmtenetten zijn per definitie lokaal en om die reden zijn er nog geen voorbeelden van warmtenetten waar meerdere leveranciers actief zijn. De nieuwe Warmtewet maakt daar wel stappen naar. Het energiegebruik is voor een groot deel afhankelijk van gebruikersgedrag. Om die reden wordt geen garantie gegeven op meerkosten maar is er gekozen voor een tariefstelling die bij gelijk gedrag tot vergelijkbare en waarschijnlijk lagere kosten leidt. Woningen worden voorzien voor warmteafleverset met een marktconforme comfortklasse die hoger kan zijn dan de huidige CV ketel. Dit kan soms leiden tot meergebruik. Of dat ook het geval is in onze situatie is nog niet te zeggen. Mocht zich dit voordoen wordt gezocht naar oplossingen.

Steller: Dhr. J. Kollen | PvdA

Vraag 13: **Tegelijkertijd met de aanleg van een warmtenet gaat Intermaris woningen isoleren. Hierdoor kunnen woningen warmte vasthouden. Dit kan er toe leiden dat er in de zomer koeling nodig is. Waarom is koeling niet meegenomen in het besluit?**

Antwoord: Het besluit sluit aan op een warmteoplossing met de laagste maatschappelijke kosten. Het middentemperatuur warmtenet dat wordt beoogd voor Kersenboogerd is de warmteoplossing die het beste past bij het type vastgoed in de wijk (relatief dicht op elkaar, gebouwd in de jaren '80, redelijk geïsoleerd). Hiervoor worden de woningen beperkt nageïsoleerd (met name het vervangen van dubbelglas naar HR++-beglazing en kierdichting) en wordt gekeken naar mechanische ventilatie. De woningen zijn na deze ingreep dus niet te vergelijken met de huidige nieuwbouwwoningen, die nog veel beter zijn geïsoleerd en de warmte lang vasthouden.

Voor warmte-koudeopslag, het alternatieve warmteconcept waarbij ook koeling van de woningen mogelijk is, is een ingrijpende verbouwing en investering in de woning nodig. Naast verdergaande isolatie moet dan ook vloerverwarming worden aangebracht. Dit is

voor Intermaris een onhaalbaar en niet te betalen scenario. Koelen brengt immers ook kosten met zich mee, in aanleg en/of gebruik.

Steller: Dhr. R. Brandhoff | CDA

Inhoudelijke vragen:

Vraag 14: **Met de regie bij de KvdK lopen we het risico een kans te missen bij het verbinden van de andere wijken. Stel dat we dit warmtenet willen doortrekken of het op een andere manier willen doen, is het dan niet beter dat de regie bij Duurzame stad blijft?**

Antwoord: De kennis, expertise en ervaring komt vanuit het team Duurzame stad. Door de koppelkansen en werk met werk combineren wordt de uitvoering van het warmtenet onder het programma KvdK gehangen. Zo kunnen we de integraliteit borgen en beter met elkaar samenwerken. Het verbinden van andere wijken en de daadwerkelijke regie over de warmtetransitie blijft bij het programma Duurzame stad. En ook: het is natuurlijk belangrijk dat mensen aan deze opgave werken die ook daadwerkelijk de expertise daarvoor hebben. Zoals dat in elk project gebeurt.

Steller: Dhr. D. Verdonk | Verdonk

Vraag 15: **Op verschillende plekken in het land is geëxperimenteerd met het aanleggen van een warmtenet. Het systeem dat lijkt op dat wat we in Hoorn willen aanleggen (Purmerend), zorgde de afgelopen maanden voor negatieve berichten in het nieuws. Een warmtenet kost relatief meer geld als de gastarieven laag zijn. Dan kan je twee dingen doen, gasprijzen duurder maken of warmteprijzen omlaag halen door subsidie. Is er van historische gegevens uit gegaan of van de huidige gasprijzen? En welke consequenties heeft een langdurig lage gasprijs op het financiële plaatje?**

Antwoord: Er is uitgegaan van actuele gasprijzen in alle modelmatige vergelijkingen. Binnen het klimaatakkoord is een referentieprijz beschikbaar waarmee gerekend moet worden om een goede vergelijking te kunnen maken.

De koppeling met de gasprijs verdwijnt met de nieuwe Warmtewet. De consequentie van een langdurige lage gasprijs zal met name de aantrekkelijkheid van het aanbod negatief beïnvloeden. Dit zal de opschaling zeker bemoeilijken als de toekomstige tariefstelling deze ontwikkeling niet volgt. Dit is tegen de verwachting maar inderdaad niet onmogelijk.

Steller: Dhr. A.Smit | Sociaal Hoorn

Vraag 16: **Als bewoners zuinig met warmte omgaan kan het niet zo zijn dat gezinnen een hogere rekening krijgen, ondanks dat het voor het gemiddeld gezin (aangesloten op het warmtenet) gelijk blijft.**

Antwoord: Het aanbod van HVC ligt 5% onder het Niet Meer Dan Anders principe, zodat gezinnen bij een gelijk gebruik vergelijkbare of lagere rekening krijgen. Het energiegebruik (en dus de kosten daarvan) is voor een groot deel afhankelijk van gebruikersgedrag. Garanderen dat *iedereen* lagere woonlasten krijgt is daardoor per definitie niet mogelijk; wij hebben geen controle over het gedrag van inwoners. Maar onder normale omstandigheden, zouden de lasten voor de overgrote meerderheid licht moeten dalen.

Steller: Dhr. A.Smit | Sociaal Hoorn

Vraag 17: **Is er verlies van keuze van warmteleverancier?**

Antwoord: Ja. De Warmtewet geeft echter wel richting aan dit verlies door handhaving op/van prijs en serviceniveau. De nieuwe Warmtewet zorgt er ook voor dat een warmtebedrijf geen 'eeuwig' recht heeft op warmtelevering. Ook is het mogelijk een zogenaamde warmtekavelstrategie te ontwikkelen om marktwerking te bevorderen waarbij ook andere

warmtebedrijven een rol kunnen spelen. Landelijk wordt gewerkt aan nieuwe marktordeningsprincipes waarbij de infrastructuur door een netbeheerder wordt ingevuld.

Steller: Dhr. K. Maas | Christen Unie

Vraag 18: We vragen ons af of we vooroplopen in de innovatie en welk risico we daar mee lopen? Dit omdat we niet over enkele jaren moeten constateren dat we toch het verkeerde hebben gekozen.

Antwoord: Warmtenetten zijn inmiddels eerder een bewezen techniek dan innovatief. Er zijn in Nederland 13 grootschalige warmtenetten met in totaal meer dan 200 duizend aangesloten gebouwen en 300 kleinschalige warmtenetten variërend van enkele gebouwen tot 5.000 woningen. We lopen ons inzien qua innovatie niet voorop. De innovatie in de aanpak zit vooral in de manier waarop we gebieden met een verschillende warmtevraag aan elkaar kunnen knopen. Aardwarmte levert daar een basis, waarbij individuele warmtekavels kunnen afwijken. De Transitievisie Warmte wordt daarom periodiek geactualiseerd. Zo blijven we inspelen op nieuwe mogelijkheden.

Steller: Dhr. J. Halsema | Hoorn Lokaal

Vraag 19: Duitsland gaat over op aardgas en wij moeten op hele korte termijn van aardgas af. Dat is raar. Kan het niet langzamer?

Antwoord: In Duitsland is aardgas een tussenstap en alternatief voor stoken op stookolie. De milieuwinst is daar groot ten opzichte van bijvoorbeeld stookolie of bruinkool. In Duitsland is echter grote kritiek op dit gegeven, omdat aardgas ook voor Duitsland een tussenstap is naar CO₂-neutraliteit. Hoorn heeft middels de Transitievisie Warmte juist gekozen om een start te maken met deze opgave. 'Vertragen' maakt de opgave waarvoor we staan alleen maar groter.

Steller: Dhr. A. Ruppert | VOC Hoorn

Vraag 20: Quote dhr. Zaal: "One-size fits all" solutions bestaan niet. We moeten voorkomen dat we ons straks in een traject begeven waar geen weg terug meer is. Hoe ziet u dit?

Antwoord: Het is zeker waar dat een warmtenet één van de oplossingsrichtingen en mogelijkheden is om van het aardgas af te gaan. In de Transitievisie Warmte wordt daar ook op ingespeeld en is per gebied een voorgestelde oplossingsrichting weergegeven. Het ligt zeker niet de verwachting dat een warmtenet voor al het vastgoed voordelen biedt. In de Transitievisie Warmte maken we duidelijk dat er een palet aan oplossingen nodig én mogelijk is. Voordeel van warmtenetten is dat ze flexibel van opzet zijn. Latere gebieden/wijken kunnen op andere temperatuurniveaus, typologieën en technieken worden ingericht. En binnen bestaande warmtenetten kunnen ook relatief eenvoudig nieuwe technieken opgenomen en toegepast worden.

Steller: Dhr. A. Ruppert | VOC Hoorn

Vraag 21: Waarom staat Hoorn niet op de lijst van 2de tranche innovatie projecten (PAW)?

Antwoord: De PAW 2e tranche subsidie hebben we niet gehonoreerd gekregen door het grote aantal landelijke inschrijvingen en een beperkt aantal deelnemers dat gehonoreerd is in de aanvraag. Van de 71 inschrijvingen zijn 19 gehonoreerd. Dat is erg teleurstellend. In de beoordeling behaalden we namelijk in basis een goede score. Een inschrijving voor een 3e tranche PAW zien we als kansrijk. Een en ander afhankelijk van de voorwaarden.

Steller: Dhr. A. Ruppert | VOC Hoorn

Vraag 22: Wat gebeurt er bij vertraging van het warmtenet en wat zijn de gevolgen voor de ontwikkelingen in de KvdK?

Antwoord: De gevolgen voor de ontwikkelingen in de Kersenboogerd zijn er wel. Het warmtenet versnelt een en ander, omdat we werk met werk willen combineren. Niet een aantal keer

grote veranderingen, maar het liefst één keer. Een totaalplaatje dat de wijk een kwaliteitsimpuls geeft. De sporen hebben wel elementen die onafhankelijk kunnen worden uitgevoerd. De andere sporen van het programma KvdK kunnen deels ook los van de aanleg van een warmtenet uitgevoerd worden. Risico is dat synergie voordelen komen te vervallen.

Het is Intermaris en HVC er aan alles gelegen om de aanleg van een warmtenet voortvarend uit te voeren. De voorwaarden verbonden aan de subsidie Stimulering Aardgasvrije Huurwoningen zijn, dat de aardgasmeter in 5 jaar tijd door de netbeheerder moet worden weggehaald. Risico van vertraging is dat Intermaris € 5.000,- per woning subsidie moet terugbetalen als deze voorwaarde niet is ingevuld.

Steller: Dhr. G. Breuker | Hoornse onafhankelijke partij

Vraag 23: Waaron starten we in de Kersenboogerd?

Antwoord: Er zijn twee belangrijke redenen om juist in deze wijk te beginnen:

- Duurzaamheidsambities van gemeente: onderzoek Transitievisie Warmte laat zien dat de Kersenboogerd meest kansrijke aanknopingspunten biedt om de starten met de warmtetransitie van heel Hoorn.
 - De wijk is kansrijk omdat:
 - concentratie van corporatiewoningen een zogenaamd potentie-eiland vormt in het noordwestelijke deel van Kersenboogerd. Onder andere Intermaris heeft er veel bezit met energielabel B, dat als startmotor dient om schaal te creëren voor het rendabel ontwikkelen van een warmtenet.
 - Groot deel van de woningen al geïsoleerd is of is grotendeels kosteneffectief voor de noodzakelijke isolatiemaatregelen voor het warmtenet.
 - Zicht op nabije beschikbaarheid van duurzame bronnen op middellange termijn (bijv. aquathermie of geothermie). Voor de korte termijn kan tijdelijk biomassa of aardgas worden ingezet. Hiermee zijn er voldoende mogelijkheden voor een flexibel en toekomstbestendig warmtenet.
- Ontwikkeling van het gebied: wijkgerichte aanpak in programma Kansen voor de Kersenboogerd. Programma werkt aan sociale en fysieke opgaven. Benutten van aanleg van warmtenet in effectief samenwerken van alle projectpartners en de andere sporen uit het programma Kansen voor de Kersenboogerd te versterken.

Steller: Dhr. G. Breuker | Hoornse onafhankelijke partij

Vraag 24: We zouden graag de situatie van Purmerend hierbij willen betrekken. Kan dat?

Antwoord: Na het bericht van het uitstel in het nieuws is contact gelegd met de gemeente Purmerend. Intermaris is ook betrokken in Purmerend en is daar een van de drijvende krachten achter het besluit. In Hoorn ziet Intermaris juist kansen voor haar huurders en het vastgoed. De situatie in Purmerend is anders door:

- 100% gemeentelijk warmtebedrijf
- een bestaande infrastructuur die faalt
- tarieven aan de bovenkant van de markt
- inzet van biomassa als primaire bron
- een waslijst aan onvoorzien waardoor de kosten per woning te hoog worden

Zie verder de bijlage 'beantwoording vragen CDA aardgasvrij maken van woningen' voor een nadere toelichting over het project in Purmerend.

Steller: Dhr. A. Smit | Sociaal Hoorn

Vraag 25: **Juiste techniek? Wij weten niet of we nu kiezen voor de juiste techniek. Er wordt gekozen voor een 70 graden warmtenet. Maar we hebben het hier voornamelijk over jaren '80-huizen dus waarom niet 50-55 graden? We richten ons op een relatief groot warmtenet van 5.000 – 8.000 woningen waarmee we kunnen aansluiten op geothermie bronnen.**

Antwoord: Intermaris voert strategisch beheer op haar vastgoed en vergelijkt continu de beschikbare opties voor het verduurzamen van haar vastgoed. Een variant gebaseerd op een lagere aanvoertemperatuur van +/- 55 graden Celsius zorgt voor aanzienlijk hogere kosten aan isolerende maatregelen. Deze extra stap heeft consequenties voor de woonlasten.

Intermaris kiest daarom voor een combinatie tussen een middentemperatuur warmtenet +/-70 graden Celsius in combinatie met een basisisolatie pakket waarmee woonlastenneutraliteit kan worden geborgd. Bij het overschakelen op een duurzame bron is het noodzakelijk om bij de keuze voor geothermie meer woningen aan te laten sluiten om dit haalbaar te maken. Alternatief is bijvoorbeeld aquathermie.

Steller: Dhr. R. Brandhoff | CDA

Vraag 26: **Het systeem dat wij willen aanleggen is een centraal systeem gericht op warmte. Is het niet mogelijk om te kijken naar een systeem dat zowel warmte als koeling biedt?**

Antwoord: Zie vraag 13.

Steller: Dhr. A.Smit | Sociaal Hoorn

Vraag 27: **Met welke warmteoplossingen is dit voorstel vergeleken? Om een goede afweging te maken voor de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.**

Antwoord: De Transitievisie Warmte bevat een berekening van de maatschappelijke kosten van de verschillende warmteopties. Conclusie was dat collectieve warmte voor het centrumgebied van de Kersenboogerd de juiste keuze is. Het Duurzaam Bouwloket, is het energieloket van de gemeente Hoorn maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband om gebouweigenaren waar nodig te ondersteunen bij de keuze voor de warmteoplossing. Daarbij is een vergelijk gemaakt tussen all-electric, collectieve warmte en aardgas als referentie.

Steller: Dhr. K. Maas | ChristenUnie

Vraag 28: **Zijn alle alternatieven onderzocht?**

Antwoord: Als basis voor elk besluit om door te gaan wordt een vergelijk gemaakt tussen de alternatieven. In de Transitievisie Warmte is een vergelijk opgesteld. Tijdens de haalbaarheidsstudie en ook gedurende het project worden deze vergelijkingen voor de alternatieven gedaan. Duurzaam Bouwloket helpt ons daarbij.

Steller: Dhr. J. Halsema | Hoorn Lokaal

Vraag 29: **Hoe leggen we ons vast voor Hoorn? Als we het doen moeten we het goed doen en warmte en koeling erbij betrekken en particulieren erbij betrekken.**

Antwoord: Dit project betreft een start in de Kersenboogerd en is niet het alternatief voor heel Hoorn. We stellen een strategisch uitvoeringsplan op waarin de warmtewet aan bod komt en we Hoorn in kavels verdelen waar collectieve warmte de laagst maatschappelijke kosten met zich meebrengt. Ook weten we dat er vastgoed is wat baat heeft bij Warmte-Koude opslag zoals de Holenweg, Poort van Hoorn. All-electric in de Bangert Oosterpolder en hybride warmtepompen en hernieuwbare gassen voor erfgoed. Kortom dit project is niet het uitgangspunt voor heel Hoorn maar een start om van het aardgas af te gaan. We verwachten dat er binnen Hoorn meerdere alternatieven nodig zijn om van het aardgas af te gaan.

Steller: Dhr. J. Halsema | Hoorn Lokaal

Vraag 30: Is het 1 warmtenet met HVC of spreken we over meerdere warmtenetten?

Antwoord: Er kan voor Hoorn straks sprake zijn van meerdere warmtenetten die aan elkaar gekoppeld worden. Daarbij kunnen naast HVC ook andere warmteleveranciers nodig zijn om de benodigde warmte te leveren. Dit instrumentarium maakt onderdeel uit van de herziening van de Warmtewet.

Steller: Dhr. A. Ruppert | VOC Hoorn

Vraag 31: Is er voldoende onderzoek gedaan naar andere warmteoplossingen? Referentie naar dhr. Zaal

Antwoord: Als basis voor elk besluit om door te gaan wordt een vergelijking gemaakt tussen de alternatieven. In de Transitievisie Warmte is een vergelijking opgesteld. Tijdens de haalbaarheidsstudie en ook gedurende het project worden deze vergelijkingen voor de alternatieven gedaan. Duurzaam Bouwloket helpt ons daarbij.

Steller: Dhr. A. Ruppert | VOC Hoorn

CDA
De heer D. Bennis

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

C.M. Bakker

Zaaknummer: [1818208](#)

Hoorn, 23 oktober 2020

Onderwerp: Beantwoording vragen CDA over aardgasvrij maken van de woningen

Beste leden van de commissie en raad,

Als gemeente hebben we de ambitie om in 2040 als stad klimaatneutraal te zijn. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten de regie hebben bij de warmtetransitie. Met de Transitievisie Warmte geeft de gemeente Hoorn richting aan de warmtetransitie. We starten door te werken aan collectieve warmte voor de wijk Kersenboogerd. Voor de Kersenboogerd biedt collectieve warmte de laagst maatschappelijke kosten. Ook zijn in deze wijk de meest kansrijke aanknopingspunten gevonden om de starten. Daarom is de gemeente Hoorn hier gestart met stappen richting een aardgasvrije wijk.

U heeft vragen gesteld over het opschorten van het aardgasvrij maken van woningen in Purmerend. Dit project gaat ook over collectieve warmte. Hieronder leest u de antwoorden op uw vragen.

1. Heeft U kennis genomen van het stoppen/opschorten van het aardgasvrij maken van woningen in Purmerend?

Ja, we hebben kennis genomen van het opschorten van een deel van de aanleg van een warmtenet in de wijk Overwhere Zuid in Purmerend.

2. Heeft U contact gehad met deze gemeente over de achtergronden en gevolgen, zo ja wat was het resultaat? Zo nee, wanneer gaat U dit doen?

We hebben contact gehad met de gemeente Purmerend en de woningbouwcoöperatie Intermaris over de achtergrond van het besluit om de vervolgfase uit te stellen. Deze fase omvat het vervolg op de woningen die reeds eerder zijn aangesloten op een warmtenet. De reden dat voor uitstel wordt gekozen is om eerst de in Fase 1 opgedane leerpunten te bespreken en waar mogelijk op te lossen. Deze leerpunten gaan in hoofdzaak over:

- *de vertraging in de aanleg van riolering en de complexiteit rond het organiseren van samenloop met een warmtenet.*
- *de hogere kosten van het informeren en begeleiden van bewoners in het proces naar een keuzemoment.*
- *veel kleine maar complexe issues die vooraf niet bekend waren.*

Het ministerie is op de hoogte van het opschorten van het project en ziet dit ook als leermoment waarvoor de PAW is ingericht.

3. Is het aanleiding om ook in Hoorn nogmaals te kijken naar de financiële en technische aspecten van het aardgasvrij maken van woningen?

Nee. De uitgangspositie in Hoorn is niet vergelijkbaar met de situatie zoals die in de gemeente Purmerend. Bij de gemeente Purmerend gaat het om een aftakking van een bestaand warmtenet voor de huurwoningen. Door keuzes en beslissingen uit het verleden is het warmtebedrijf genoodzaakt om

andere tarieven te vragen. Intermaris vertegenwoordigt de belangen van de huurders uit Purmerend en wil geen stijging van de kosten. Ook in Hoorn is Intermaris betrokken bij de haalbaarheidsstudie. De situatie in Hoorn is afwijkend tov. de situatie in Purmerend. Zo is er sprake van een groot kostenverschil tussen de mogelijke aardgasvrije warmteoplossingen voor het vastgoed binnen het beoogde projectgebied en duidelijk in het voordeel voor collectieve warmte. HVC kan een tariefstelling bieden onder de door ACM bepaalde maximale tarieven. Ook kenmerkt het ontwerp zich door de inzet van duurzame bronnen zoals aardwarmte (geothermie) en energie uit oppervlakte water (aquathermie) en geen biomassa.

- 4. Zo ja, wilt u de raad informeren over eventuele gevolgen voor onze planning wat betreft gasloos en energieneutraal en wanneer denkt dit te kunnen doen?**
a. Zo nee, waarom is er in Hoorn geen noodzaak voor een herziening van de plannen?

Het heeft geen gevolgen voor de huidige planning om woningen voor te bereiden op het aardgasvrij en energieneutraal maken. Zoals gezegd is de situatie in Hoorn anders en bevinden we ons in een andere fase qua planvorming. In Purmerend worden woningen aangesloten op een warmtenet en in Hoorn wordt gewerkt aan een haalbaarheidsstudie voor collectieve warmte. De komende periode kan en wordt lering getrokken uit deze eerste proefprojecten in Nederland. Wanneer voor alle partijen de lichten op groen staan, werken Hoorn en projectpartners aan een wijkuitvoeringsplan waar de verdere voorbereiding, participatie en realisatie centraal staan.

Met vriendelijke groet,

wethouder S. Bashara